

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ІМ. О.ОБОМОЛЫЦЯ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

**ОСОБЛИВОСТІ
ФОРМУВАННЯ
ТА СТАНОВЛЕННЯ
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ
ФУНКЦІЙ В ОНТОГЕНЕЗИ**

МАТЕРІАЛИ СИМПОЗІУМУ

ЧЕРКАСИ 2003

*Ксерокопію забірало:
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради*

15.10.03

*доцент В.І. Федяєва
доцент Л.В. Баб'як*

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О. О. БОГОМОЛЬЦЯ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
ТА СТАНОВЛЕННЯ
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ В
ОНТОГЕНЕЗІ**

МАТЕРІАЛИ СІМПОЗИУМУ

Черкаси 2003
Видавництво ЧДУ

*Ксерокопію завіряю:
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради
15.10.03*

*доцент В. І. Федосєва
доцент Л. В. Бабіє*

УДК 612.821.2

*Присвячені 50-річчю кафедри анатомії
та фізіології людини і тварин*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Костюк П.Г., Кузьмінський А.І., Лизогуб В.С.,
Макаренко М.В., Макаручк М.Ю., Сторожук В.М.

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИХ ФУНКЦІЙ В ОНТОГЕНЕЗІ.**

Матеріали Всеукраїнського наукового симпозиуму. За редакцією
д-ра біолог. наук, професора Макаренка М.В. – Київ; Черкаси:
Вид-во ЧДУ, 2003. -124 с.

Матеріали присвячені проблемам формування і
становлення властивостей вищої нервової діяльності,
вегетативних функцій в процесі індивідуального розвитку,
особливостям психофізіологічних функцій в онтогенезі.

Збірник передбачається для спеціалістів в галузі
психофізіології, фізіології ВНД, вікової фізіології, фізіології
праці та спорту.

*Юсероковіто завіряю,
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради*

15.10.03

*доцент В.Л. Федяєв
доцент Л.В. Баб'є*

ЛАБІЛЬНІСТЬ ПЕРВОЇ СИСТЕМИ У ДІТЕЙ З ВАДАМИ СЛУХУ

Бірюкова Т.В.
Херсонський державний університет

Важливість вивчення диференційною психофізіологією індивідуальних психофізіологічних відмінностей, природною основою яких є властивості основних нервових процесів, у дітей з вадами слуху допомагає зрозуміти складні нейрофізіологічні механізми ВНД, виявити особливості психічної діяльності та компенсаторні механізми, зумовлені сенсорною депривацією.

В дослідженні приймали участь діти 7-14 років. Експериментальну групу склали 63 особи, які мають уроджену або рано набуту двосторонню сенсорневрольну глухоту III-IV ступенів. Контрольна група – 113 осіб того ж віку, які не мають ушкоджень слуху. За допомогою комп'ютерної методики при визначенні КЧЗМ з'ясували: характер змінення лабільності нервової системи під впливом навантаження за індивідуальними показниками КЧЗМ.

За результатами проведених обстежень показники вихідних індивідуальних значень (ІЗ) КЧЗМ в експериментальній групі варіювали в межах 20-53 Гц, в контрольній групі – від 20 до 56 Гц. Більша частина дітей в обох групах мала значення КЧЗМ у діапазоні 35-47 Гц, що відповідає високій лабільності нервової системи. У дітей з вадами слуху спостерігається зрушення ІЗ КЧЗМ в бік низьких частот. Вікових і статевих відмінностей вихідних ІЗ КЧЗМ в обох групах не встановлено. Аналіз середньостатистичних вихідних ІЗ КЧЗМ свідчить, що лабільність нервової системи у дітей з сенсорною депривацією, в середньому, нижче ($p < 0,01$) ніж у чучючих дітей. Загальна характеристика зміни ІЗ КЧЗМ після розумового навантаження (учбові заняття) значно знизилась в обох піддослідних групах (у 95% дітей експериментальної групи, у 89% - в контрольній). Такий характер зміни лабільності нервової системи після розумового навантаження свідчить про розвиток втоми. Порівняння середньостатистичних показників КЧЗМ дітей експериментальної і контрольної групи, отриманих до і після навантаження, підтвердило тенденцію змін, яка встановлена при аналізі вихідних ІЗ. Зaujважимо, що в експериментальній групі зниження середніх показників КЧЗМ при навантаженні більш значне – 34% (з $37,8 \pm 0,8$ до $25,1 \pm 1,1$ Гц), тоді як в контрольній групі – 20% (з $41,3 \pm 1,2$ до $32,9 \pm 1,0$ Гц).

Таким чином, середньостатистичні значення КЧЗМ у дітей з слуховою сенсорною депривацією знаходяться на більш низькому рівні у порівнянні з чучючими однолітками, що свідчить про зниження лабільності нервової системи та призводить до швидкої втоми під впливом навантаження.

Ксерокопію завіряю:
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради

15.10.03.

доцент В.В. Федяєва
доцент Л.В. Бабіт

ЗМІСТ

1. Копиленко Г.І., Лизогуб В.С. Основні віхи історії кафедри анатомії та фізіології людини і тварин.....	3
2. Апыхтін К.А., Пышнов Г.Ю. Оцінка функціонального стану організму авіадиаспетчерів в стажевом аспекте.....	7
3. Богданов В.Б., Єна А.І., Горго Ю.П. Зміни латентних періодів простої сенсорної реакції при розумових навантаженнях.....	8
4. Базілевський А.Г., Глазирін І.Д., Бакуновський О.М., Середенко М.М., Портніченко В.І.. Динаміка формування психофізіологічних функцій юнаків-студентів у процесі навчальної діяльності на факультеті фізичної культури.....	9
5. Бакуновський О.М., Моїсенко Є.В., Середенко М.М., Квазіпіна Л.В., Глазирін І.Д. Функціональний стан кардіореспіраторної ланки транспорту кисню в залежності від темпу біологічного розвитку дітей 6-7 - річного віку.....	10
6. Басанець Л.М., Іванова О.І. Динаміка психофізіологічних показників у школярів різного віку в процесі комп'ютерного навчання.....	11
7. Битко С.Н., Цырульников А.В. Особливості психофізіологічного стану висококваліфікованих спортсменів різних типів двигательної активності.....	12
8. Битко С.Н., Фойт В.В. Фрактальне і традиційне методи аналіза ЕКГ для прогнозування функціонального стану спортсменів.....	13
9. Бйік Т.А. Фізіологічні основи оздоровчих тренувань військовослужбовців.....	14
10. Бірюкова Т.В. Лабільність нервової системи у дітей з вадами слуху.....	15
11. Богдановська Н.В. Особливості адаптивних можливостей серцево-судинної системи організму школярів в онтогенезі.....	16
12. Босєчко Ф.Ф., Босєчко Л.О. Вивчення співвідношення між рівнем ренальної екскреції катехоламінів та окремих метаболітів вуглеводного у студентів ВУЗу обміну.....	17
13. Борейко Т.І., Буренікіова Л.Ю., Хоревін А.В. Стан психофізіологічних функцій дітей, які зазнали впливу малих доз радіації.....	18
14. Бринзак В.П., Киселевська С.М., Толмашева Л.Н. Іспользованиє оздоровительної степ-аэробіки для корекції функціонального стану жінки в зрелому віці.....	19
15. Бут В.П., Криштал М.А. Мотивація професійного навчання.....	20
16. Вареник В.В. Дослідження індивідуально-типологічних властивостей нервової системи пожежників.....	21

Хсероконіо завіряю:
Проектор наукової роботи
Секретар вченої ради

15.10.03

доцент В.І. Федзева
доцент М.В. Бабяк

Свідоцтво ДК № 294. Здано до набору 1.08.2003.
Підписано до друку 7.08.2003. Формат 60x84 1/16. Гарнітура Times.
Папір офсет. Ум. друк. арк. 6,33. Тираж 100 пр. Зам. № 513.

Віддруковано з оригінал-макету
у видавничому відділі Черкаського державного університету
імені Богдана Хмельницького

Адреса: 18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, кімн. 117,
Тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 37-22-23,
e-mail: cdc@://www.sdu.edu.ua

*Ксерокопію завзяю.
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради*

15.10.03

*доцент В.А. Федяєва
доцент Л.В. Бабіє*